

Novi Čeminac - Čirina ada, probna arheološka istraživanja 2008. g.

Novi Čeminac - Čirina ada, Archaeological Trial Excavations

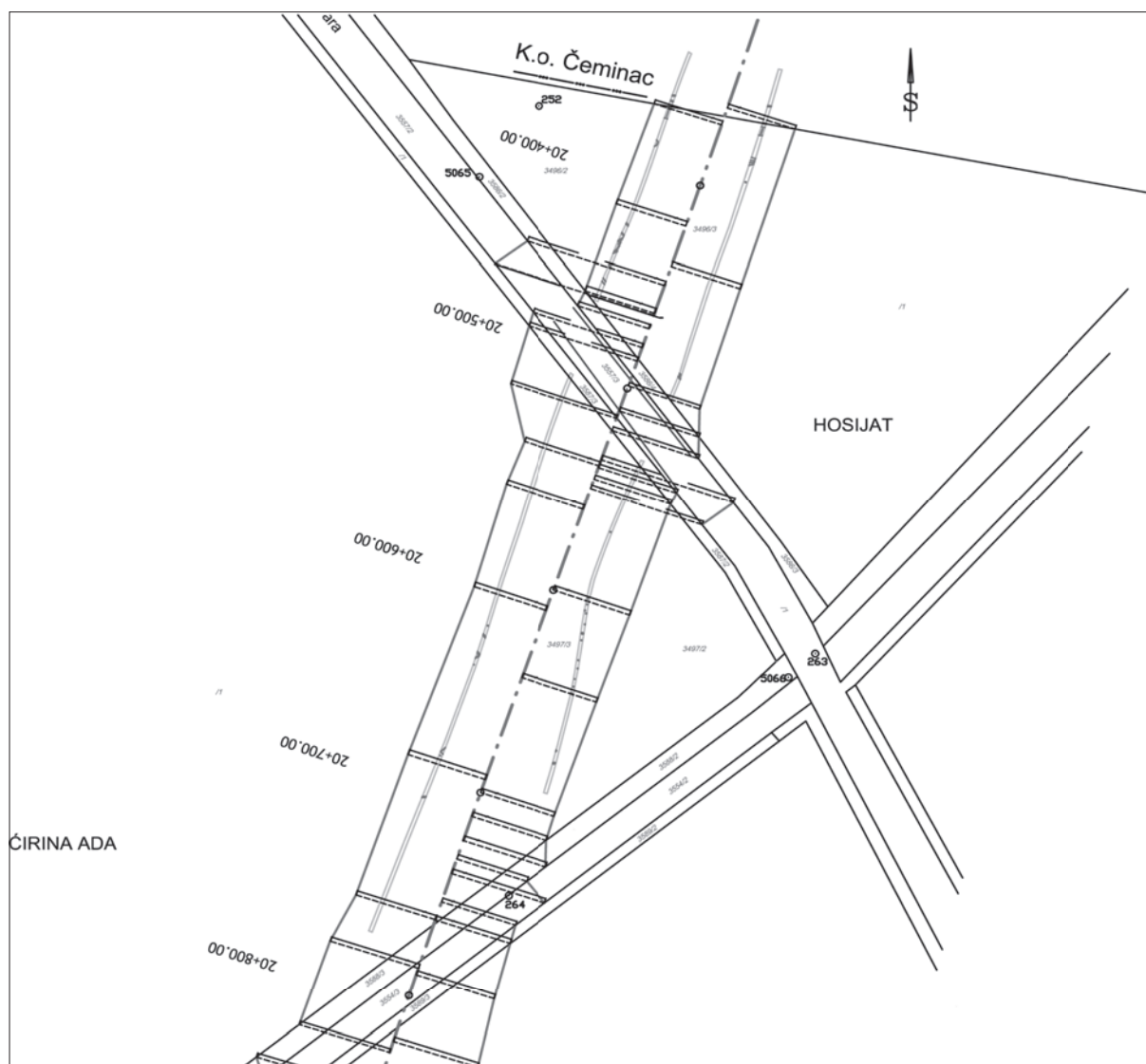
Daria Ložnjak Dizdar

Primljeno/Received: 31. 03. 2009.
Prihvaćeno/Accepted: 14. 05. 2009.

Probna arheološka istraživanja provedena su na lokalitetu Novi Čeminac-Čirina ada zbog utvrđivanja vrste i veličine arheološkog nalazišta. Iskopavanjima je utvrđeno kako se radi o ostacima zgrada iz 18. ili 19. st. te da se lokalitet iz latenskog vremena nalazi sjevernije od utvrđenog arheološkog lokaliteta AN 11, na trasi buduće ceste Beli Manastir – Svilaj, dionica Beli Manastir-Osijek.

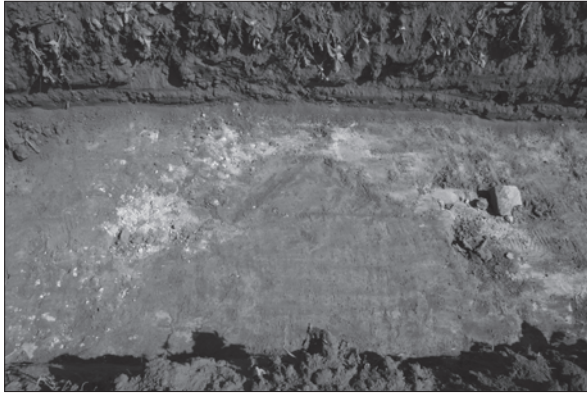
Ključne riječi: probno arheološko istraživanje, Novi Čeminac, trasa autoceste Beli Manastir-Osijek, mlade željezno doba, novi vijek

Key words: archaeological trial excavation, Novi Čeminac, Beli Manastir-Osijek motorway route, Late Iron Age, modern period

Sl. 1. Položaj probnih sondi na trasi autoceste (snimak i crtež: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. 1 Location of trial trenches on the motorway route (measurement and illustration: D. Ložnjak Dizdar)

Sl. 2. Ostaci recentnih zidova u zapadnom rovu kat. čest. 3497/3 na lokalitetu Novi Čeminac – Ćirina ada (snimak: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. 2 Remains of recent walls in the western trench of the cadastral unit 3497/3 at the Novi Čeminac-Ćirina ada site (photo: D. Ložnjak Dizdar)

Sl. 3. Pogled sa zapada na položaj Novi Čeminac – Ćemin (snimak: D. Ložnjak Dizdar)

Fig. 3 View from the west of the Novi Čeminac-Ćemin site (photo: D. Ložnjak Dizdar)

U razdoblju od 1. do 10. rujna 2008. Institut za arheologiju¹ poduzeo je probna arheološka istraživanja na lokalitetu AN 11 Novi Čeminac – Ćirina ada, na trasi autoceste Beli Manastir – Osijek – Svilaj, dionica Beli Manastir – Osijek.

Položaj Ćirina ada nalazi se južno od sela Novi Čeminac u Baranji, a radi se o nizinskom području sjeverno od toka rijeke Drave, s blagim prirodnim uzvišenjima, pri čemu je položaj Ćirina ada blago uzdignut, a trasa autoceste prolazi zapadno od uzvišenja.

Rasprostiranje arheološkog lokaliteta na trasi buduće autoceste uočeno je između stacionaža 20+400,00 i 20+800,00 km. Ukupna površina lokaliteta iznosi 32.000 m². Širina iskapanog probnog rova je 1,5 m. Dužina istočnog rova iznosila je 160 m na južnoj oranici (kat. čest. 3947/3) i 161 m na sjevernoj oranici, dok dužina zapadnog rova iznosi 276 m na južnoj oranici i 123 m na sjevernoj (sl. 1.).

Ukupno je probnim arheološkim istraživanjima obuhvaćeno 1 080 m². Na položaju Ćirina ada većina objekata nalazi se na povišenim dijelovima nalazišta te je najveća gustoća zapuna objekata i ostataka arhitekture između 20+400 i 20+470 m te između 20+600 i 20+700 m. Radi se o ostacima zidova od opeke, vezane vapnenom žbukom (sl. 2.), manjim jamama i rupama za stupove. U humusu nije bilo pokretne arheološke građe. S obzirom da su na kraju stacionaže 20+400,00 uočeni ostaci zapune kanala, zapadni rov je produžen još 65 m do stacionaže 20+335,00 prema sjeveru. U iskopu probne sonde uočeno je pet pretpovijesnih kanala, od kojih je najveći širine 4 m. Terenskim pregledom područja sjeverno od označenog arheološkog lokaliteta, izravno ugroženog izgradnjom autoceste, pronađeni su ulomci latenske keramike. Ovalni uzvišeni dio okružen je jarcom koji je dobro vidljiv sa zapadne strane (sl. 3.). Površinska koncentracija nalaza ukazuje na rasprostiranje lokaliteta između stacionaža 20+400,00 i 19+400,00 prema sjeveru.

Ukupno je uočeno 43 objekata, od čega novovjekovnih 36 (19 stupova, 10 zidova, 5 jama i 2 kanala) i prapovijesnih 7 (5 kanala od kojih su tri ista presječena probnim rovom na dva mjesta), 1 jama i 1 stup. Prapovijesni objekti pripadaju nalazištu Novi Čeminac – Ćemin koji se nalazi sjevernije u meandru nekadašnjeg manjeg vodotoka.

Nakon što su objekti fotografirani i snimljeni totalnom stanicom, probni rovovi su zatrpani.

Probim arheološkim istraživanjem utvrđeno je da je najveća gustoća novovjekovnih objekata između stacionaža 20+400 i 20+470 m te između 20+600 i 20+700 m. Vjerojatno se radi o ostacima nekog manjeg gospodarstva ili salaša s kraja 18. ili početka 19. stoljeća.

Summary

Archaeological trial excavations at the Novi Čeminac-Ćirina ada site (AN 11) were conducted by the Institute of Archaeology in September 2008.

The Ćirina ada site is located south of the village of Novi Čeminac in Baranja, and it is jeopardized by the planned construction of a motorway between marks 20+400.00 and 20+800.00. The total surface of the site is 32,000 m². At the Ćirina ada site, most of the structures are on elevated parts of the site, and the highest density of the fill of structures and architectural remains is between marks 20+400 and 20+470 m, and between 20+600 and 20+700 m. These are mostly the remains of brick walls connected with lime mortar, smaller pits and post holes. There were no archaeological artefacts in the humus. A total of 36 modern period structures were identified (19 post holes, 10 walls, 5 pits and 2 channels).

Archaeological trial excavations demonstrated that the highest density of modern period structures was between marks 20+400 and 20+470 m, and between 20+600 and 20+700 m. These are probably the remains of a small farm from the late eighteenth or early nineteenth century.

1 Stručna voditeljica istraživanja bila je Daria Ložnjak Dizdar. U istraživanjima su sudjelovale tri studentice Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i šest radnika iz Vuke. Radovi su financirani od strane naručitelja Ministarstva kulture RH: investitor su Hrvatske autoceste d. o. o.